

מפות נושאיות

יחידת לימוד שמינית למורה

ביחידת לימוד זו הלומד:

ילמד ותכיר מהן מפות

נושאיות

יתנסה ויישם את הנלמד.

חומרי עזר

אטלס

מצגת מלווה למידה.

מהי מפה נושאית?

מפה נושאית היא מפה המיועדת להדגים נושא או תופעה מסוימת הקשורה לאזור גאוגרפי מסוים. כך לדוגמה, יכולה המפה להציג מאפיינים כלכליים, פוליטיים, היסטוריים, תרבותיים, חקלאיים ואקלימיים של אזור גאוגרפי (יבשת, מדינה, מחוז או עיר)

בניגוד למפה כללית המציגה את כל המאפיינים הגאוגרפיים והמדיניים של אזור מסוים, מפה נושאית תציג רק את המאפיינים הרלוונטיים (תוך התעלמות ממאפיינים שאינם רלוונטיים לתחום).

מפות נושאיות משמשות שלוש מטרות עיקריות

הצגת מידע בנושא מסוים על אזור גאוגרפי מסוים (לדוגמה: מפת צפיפות אוכלוסין)

הצגת מידע כללי על תבניות שונות (לדוגמה: מפה המציגה צפיפות אוכלוסין, והתפשטות מחלת הסרטן באזורים שונים)

השוואה בין תבניות שונות (לדוגמה: מפה המציגה הן אזורי אקלים, הן התפשטות מחלת הסרטן והן צפיפות אוכלוסין, מתוך מטרה להראות הקשר בין הדברים)

דוגמה למפה נושאית היא מפת צפיפות אוכלוסין, מפות אקלים ומפות כלכליות.

שיטות הצגת מפות נושאיות:

הצגת מאפיינים שונים בצבעים שונים (לדוגמה: מפות המדגימות צפיפות אוכלוסין,

שימוש בסמלים ובאיקונות לציון מידע, ומיקום הסמלים על המפה (לדוגמה: שימוש בסימן "עוגן" על מנת לסמל "נמל")

מפה איזרתמית - מפה המשתמשת בקווים על מנת לסמל אזורים שונים (לדוגמה: שימוש בקווים על מנת לסמן אזורי אקלים או כמויות משקעים)

מפת נקודות - מפה המציגה התרחשות אירועים על פי נקודות. צפיפות הנקודות יכולה לשמש על מנת להסיק מסקנות מהאירועים.

ביחידות הקודמות למדת מהי מפה פיסית, מהי מפה מדינית, וכעת תכיר ותתרגל משימות במפות נושאיות באטלס.

מפות נושאיות רבות הן חלק ממפות ארץ ישראל, חלק מהמזרח התיכון, והן כחלק ממפות היבשות, ומפות עולמיות.

משימה 1

לצורך מתן תשובות היעזר במפת ישראל – אוכלוסין

על פי מפת צפיפות האוכלוסין 2000 – ישראל

ציין שני אזורים בהם צפיפות האוכלוסייה (נפש לקמ"ר) גבוהה ביותר.

אזור מישור החוף, גוש דן, ירושלים, אשדוד אשקלון.

ציין שני אזורים בהם צפיפות האוכלוסייה (נפש לקמ"ר) נמוכה ביותר.

הנגב, סביב ים המלח

על פי מפת אוכלוסייה יהודית ולא יהודית 2000

ציין שני אזורים בעלי רוב ערבי בישראל

צפון המדינה, חלקים מגליל תחתון ועליו.

ציין אזור בו יש רוב יהודי בין 51%-70%

סביב ירושלים, אזור ואדי ערה, אום אל פחם.

ציין אזור בו יש רוב יהודי

לאורך מישור החוף, בין גדרה לחדרה, ועוד...

לצורך מתן תשובות היעזר במפת המזרח התיכון – אוכלוסין

על פי מפת צפיפות האוכלוסין

ציין שני אזורים/ערים בהם צפיפות האוכלוסייה גבוהה ביותר.

קהיר ולאורך הנילוס, איסטנבול, מישור החוף בלבנון...

ציין שני אזורים בהם צפיפות האוכלוסייה נמוכה ביותר.

במדבריות במצרים, ערב הסעודית, ועוד...

משימה 2

לצורך מתן תשובות היעזר במפת אפריקה – כלכלה

ציין שמות שני גידולים חקלאיים שמגדלים אותם באפריקה בכמות גדולה.

קפה, דקלי שמן, קקאו.

ציין שני סוגי מחצבים הנמצאים בכמות גדולה באפריקה.

פחם, זהב.

על פי מפת אפריקה – אוכלוסין/נופים/היסטוריה

התבונן במפות היסטוריה

ציין איזו מדינה שלטה בלוב בשנת 1914 ? איטליה

ציין שם מדינה שצרפת שלטה בה בשנת 1914 ? אפריקה המערבית

ציין שם מדינה שבריטניה שלטה בה בשנת 1914 ? מצרים, סודן

משימה 3

לצורך מתן תשובות היעזר במפת ארצות הברית – כלכלה

ציין שמות שני גידולים חקלאיים בארצות הברית.

ציין שמות שני מחצבים בארצות הברית.

ציין שמות שתי תעשיות שיש בארצות הברית.

משימה 4

לצורך מתן תשובות היעזר במפת אוסטרליה וניו זילנד – כלכלה

הקף את התשובה הנכונה.

במזרח אוסטרליה יש הרבה פחם נכון / לא נכון

במרכז אוסטרליה יש מדבר שטחי חולות נכון / לא נכון

במרכז אוסטרליה יש הרבה ברזל נכון / לא נכון

גידול כבשים הוא אחד מגידולי החקלאות העיקריים באוסטרליה נכון / לא נכון

ציין שמות 3 מפות נושאיות עולמיות.

אוכלוסייה, אקלים, גיאולוגיה, תעשייה, מחצבים...

לסיכום יחידה זו

סמן /הקף את התשובה הנכונה.

מפה נושאית מתארת את הנוף – הרים, ימות, וכו.... נכון /לא נכון

מפה נושאית יכולה להיות בכל נושא. נכון /לא נכון

מפה כלכלית היא מפה נושאית נכון /לא נכון

לכל המפות הנושאיות סימנים מוסכמים אחידים נכון /לא נכון

בחרו אחת מהמפות הנמצאות במצגת המלווה וענו עם הלומדים

איזה נושא מתארת המפה? ✓

אילו יתרונות וחשיבות יש למפה מסוג זה? ✓

מה ניתן ללמוד מהמפה הזו? ✓

<https://www.masa.co.il/maps/>

מסע אחר – דוגמאות למפות וכתבות נושאיות

לסיום יחידת לימוד זו, חשובה לנו דעתך! בחר וענה על שאלה אחת
(אתה מוזמן לענות על יותר..)

דבר חדש שלמדתי ביחידה זו...

דבר שעניין אותי...

משהו שהיה לי קל ללמוד ולהבין...

משהו שהיה לי קשה ללמוד ולהבין...

